

Ministerie van Justitie
t.a.v. DG-WRR, mr P.H. Holthuis
Postbus 20 301
2500 EH Den Haag

Kenmerk: UIT 710/ONTW DK

19 augustus 2002

Voorontwerp Beroep bij niet
tijdig beslissen

Mw. Th.C. Kersten

Bij brief van 11 april jl. verzocht u de Raad voor de rechtspraak advies uit te brengen over het Voorontwerp van Wet beroep bij niet tijdig beslissen. Hierbij treft u het advies van de Raad aan. Dit advies is tot stand gekomen in zeer nauwe samenwerking met het Landelijk overleg van voorzitters van de sectoren bestuursrecht (LOVB).

Indien dit Voorontwerp tot wet wordt verheven, dient de Procesregeling bestuursrecht gewijzigd te worden. Vanwege dit soort samenhang lijkt het de Raad raadzaam om in de toekomst zo mogelijk in een eerdere fase bij de voorbereiding van een dergelijk wetsvoorstel te worden betrokken.

Advies

070- 361 9835

1. Algemeen

De Raad is van mening dat het voorontwerp waardevolle elementen toevoegt aan de Procesregeling bestuursrecht die door het LOVB is opgesteld, zoals:

- a. de mogelijkheid om bij overschrijding van de primaire beslistermijn rechtstreeks de rechter te adiëren;
- b. de schriftelijke ingebrekestelling;
- c. de snelle dwangsomprocedure.

Hiermee biedt de wetgever een adequate oplossing voor situaties waarin het bestuur niet tijdig een primair besluit neemt. In de praktijk is dit een reëel probleem, dat de rechtbanken wegens een gebrek aan wettelijke mogelijkheden niet kunnen oplossen.

Uit het voorontwerp blijkt dat aansluiting is gezocht bij de door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitgezette lijn dat de bestuursrechter bij een beroep wegens niet tijdig beslissen in het algemeen slechts kan beoordelen of de beslistermijn is overschreden, terwijl het besluit niet op een bepaalde wijze materieel wordt geduid. De Raad vraagt zich af of de Commissie wetgeving algemene regels van

bestuursrecht zich heeft gerealiseerd dat in de jurisprudentie van de gerechtshoven en Hoge Raad op het gebied van belastingzaken en vreemdelingenrechtspraak de fictieve weigering wel wordt ingekleurd.

2. Artikelgewijs

6: 20

Bij de wijziging van artikel 6:20 Awb zijn de leden 4 en 5 verdwenen. Blijkens de Memorie van toelichting (punt 9) past deze regeling niet in de voorgestane snelle procedure.

Daarnaast zou daarmee ook beroep open komen te staan tegen een reëel primair besluit, waartegen nog bezwaar open staat.

Het komt vaak voor, ook al is de behandeling van het beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit nog zo snel, dat er alsnog een reëel besluit wordt genomen. Het is onpraktisch als, in geval er een besluit op bezwaar wordt genomen, op dat moment weer opnieuw beroep moet worden ingesteld. Beroep tegen uitblijven van een primair besluit zal uiteraard niet mede geacht kunnen worden te zijn gericht tegen het reële primaire besluit. Dit kan in de wetbepaling worden opgenomen. Het feit dat dit geregeld moet worden acht het LOVB - anders dan vermeld in de toelichting bij het Voorontwerp - onvoldoende reden om deze mogelijkheid ook maar af te schaffen voor een besluit op bezwaar.

8: 55 a

Het Voorontwerp kent een andere termijn (8 weken) dan de Procesregeling bestuursrecht (4 + 4 weken). Bij toepassing van artikel 11 van de Procesregeling doet de rechtbank uitspraak 4 weken na ontvangst van de stukken. Deze stukken zijn regelmatig nodig om het geschil te kunnen beoordelen. In de praktijk blijkt dit een goede regeling.

8: 55 c

Ook hier kent het voorstel een andere termijn (6 weken) dan artikel 12 van de Procesregeling bestuursrecht (13 weken). Een termijn van 6 weken is praktisch niet haalbaar, gelet op de tijd die is gemoeid met het opvragen van gegevens (indien van toepassing), het uitnodigen voor de zitting (indien van toepassing), de zitting (indien van toepassing), en het concipiëren en verzenden van de uitspraak. Bij de evaluatie van de huidige Procesregeling bestuursrecht zal worden bekeken of de termijn van 13 weken eventueel kan worden bekort.

Het wordt overigens niet wenselijk geacht om 2 termijnen in het leven te roepen, te weten: 6 weken voor een beslissing op verzet zonder zitting, en 13 weken voor een beslissing op verzet met zitting.

Artikel III

Het verdient aanbeveling de volgorde van het eerste en het tweede lid om te draaien. Het nieuwe tweede lid kan vervolgens beperkt blijven tot beroepschriften tegen niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift. Hiermee wordt voorkomen dat bezwaarschriften tegen het niet tijdig nemen van een beslissing op een aanvraag, ingediend voor de inwerkingtreding van de wet, zowel onder het eerste lid als onder het tweede lid vallen.

Werklastgevolgen

De Raad onderschrijft de in de toelichting uitgesproken verwachting dat als gevolg van de nieuwe procedure het aantal beroepen wegens niet tijdig beslissen aanvankelijk zal toenemen, en na verloop van tijd weer zal afnemen. Per saldo zal er sprake zijn van een

toename van de werklast, omdat het ontwerp hoe dan ook twee extra beroepsmogelijkheden creëert (het beroep wegens niet tijdig beslissen én het rechtsmiddel van verzet). De aan dit wetsvoorstel verbonden financiële consequenties zijn moeilijk in te schatten. Onder de veronderstelling dat a) er jaarlijks 250.000 aanvragen op grond van de Awb worden ingediend, b) 10% van de aanvragen niet binnen de gestelde termijn wordt beantwoord, en c) in 10% van deze gevallen beroep wegens niet tijdig beslissen zal worden aangetekend, komt de Raad tot een claim van circa €1 miljoen. Hierbij is in aanmerking genomen dat beroepen wegens niet tijdig beslissen in de regel eenvoudige zaken zullen zijn die niet veel tijd kosten.

Met vriendelijke groet,

G.A.M. Stevens,
lid Raad voor de rechtspraak